

**МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІКИ, ДОВКІЛЛЯ ТА СІЛЬСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ**

НАКАЗ

29.01.2026 № 1368

**Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
18 березня 2026 року
за № 358/45752**

**Про затвердження Порядку віднесення видів рослинного
та тваринного світу до інвазивних (інвазійних)
чужорідних видів**

Відповідно до [пункту «h»](#) частини першої статті 8 Конвенції про охорону біологічного різноманіття, ратифікованої Законом України від 29 листопада 1994 року [№ 257/94-ВР](#) «Про ратифікацію Конвенції про охорону біологічного різноманіття», [абзацу восьмого](#) цілі 4 розділу III Основних засад (стратегії) державної екологічної політики України на період до 2030 року, затверджених Законом України від 28 лютого 2019 року [№ 2697-VIII](#), Указу Президента України від 17 грудня 2021 року [№ 668](#) «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 15 жовтня 2021 року «Про Стратегію біобезпеки та біологічного захисту»», [пункту 8](#) Положення про Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 липня 2025 року [№ 903](#),

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити [Порядок віднесення видів рослинного та тваринного світу до інвазивних \(інвазійних\) чужорідних видів](#), що додається.
2. Департаменту природоохоронних територій та біорізноманіття забезпечити подання цього наказу в установленому порядку на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.
3. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

4. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра економіки, довілля та сільського господарства України згідно з розподілом обов'язків.

Міністр

Олексій СОБОЛЕВ

ПОГОДЖЕНО:

Міністр охорони здоров'я України

Віктор ЛЯШКО

Міністр освіти і науки України

Оксен ЛІСОВИЙ

В.о. Голови

Державної регуляторної служби України

Олександр КРАСНОЛУЦЬКИЙ

В.о. Голови Державної служби України
з питань безпечності харчових продуктів
та захисту споживачів

Олег ОСІЯН

Тимчасово виконуючий обов'язки

Голови Державної екологічної інспекції України

Олександр СУББОТЕНКО

Голова Державного агентства
лісових ресурсів України

Віктор СМАЛЬ

Голова Державного агентства України
з розвитку меліорації, рибного господарства
та продовольчих програм

Ігор КЛИМЕНОК

Президент Національної академії
аграрних наук України

Ярослав ГАДЗАЛО

Президент Національної академії
медичних наук України

Василь ЛАЗОРИШИНЕЦЬ

Президент Національної академії наук України
академік НАН України

Анатолій ЗАГОРОДНІЙ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства економіки,
довкілля та сільського
господарства України
29 січня 2026 року № 1368

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
18 березня 2026 року
за № 358/45752

Порядок

віднесення видів рослинного та тваринного світу до

інвазивних (інвазійних) чужорідних видів

1. Цей Порядок встановлює критерії та організаційні засади для підготовки та затвердження переліку інвазивних (інвазійних) чужорідних видів України (далі — Перелік).

2. Цей Порядок застосовується органами державної влади, науковими установами, закладами вищої освіти, громадськими організаціями для підготовки пропозицій щодо включення чужорідних видів рослинного і тваринного світу та інших видів живих організмів (далі — чужорідні види) до Переліку.

3. Цей Порядок не застосовується до видів, що змінюють свій природний (первинний) ареал без втручання людини у відповідь на зміни екологічних умов та зміну клімату, генетично модифікованих організмів, патогенів, що викликають захворювання тварин і рослин, видів, включених до [Переліку регульованих шкідливих організмів](#), затвердженого наказом Міністерства аграрної політики України від 29 листопада 2006 року № 716, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 11 грудня 2006 року за № 1300/13174 (у редакції наказу Міністерства аграрної політики та продовольства України від 16 липня 2019 року № 397), мікроорганізмів, виготовлених або імпортованих для використання в засобах захисту рослин та біоцидних продуктах, дозволених для використання.

4. У цьому Порядку терміни вживаються в такому значенні:

екосистемні послуги — прямий або непрямий внесок екосистем у навколишнє природне середовище та добробут суспільства і людини;

інвазивний (інвазійний) чужорідний вид — чужорідний вид, який натуралізувався поза межами природного (первинного) ареалу внаслідок прямої або опосередкованої участі людини, активно розмножується та самостійно, спонтанно поширюється територією, спричиняє негативний вплив на місцеві (автохтонні, аборигенні) види та/або біорізноманіття, екосистемні послуги, економіку та здоров'я людини;

місцевий (автохтонний, аборигенний) вид — таксон рангу виду рослинного чи тваринного світу або інших видів живих організмів, що сформований і набув поширення на даній території без прямої чи опосередкованої участі людини;

натуралізація — здатність чужорідного виду до самостійного відтворення, розмноження, формування життєздатних популяцій, спонтанного поширення у природних умовах нових угруповань, біотопів, екосистем, біогеографічних регіонів;

чужорідний вид — таксон рангу виду рослинного чи тваринного світу або інших видів живих організмів, що набув поширення поза межами природного (первинного) ареалу.

Інші терміни в цьому Порядку вживаються у значенні, наведеному в Законах України «Про рослинний світ», «Про тваринний світ» та Конвенції про охорону біологічного різноманіття, ратифікованій Законом України від 29 листопада 1994 року № 257/94-ВР «Про ратифікацію Конвенції про охорону біологічного різноманіття».

5. Для віднесення видів рослинного і тваринного світу та інших живих організмів до інвазивних (інвазійних) чужорідних видів і підготовки пропозицій щодо включення таких видів до Переліку науковими установами, закладами вищої освіти, громадськими організаціями (далі — установи, заклади, організації) здійснюється оцінка наявного або потенційного негативного впливу (ризиків) цих чужорідних видів на місцеві (автохтонні, аборигенні) види та/або біорізноманіття, екосистемні послуги, економіку, навколишнє природне середовище чи здоров'я людини, території, що охоплює не більше ніж одну природну зону, та аналіз відповідності чужорідного виду критеріям, наведеним у **пункті 7** цього Порядку.

6. Пропозиції щодо включення чужорідного виду до Переліку повинні містити:

назву виду українською мовою та повну наукову латинську назву із зазначенням автора(-ів) і року, коли вид було описано або перейменовано;

географічне походження виду та його первинний (природний) ареал;

вторинний ареал виду у світі та Україні;

імовірні причини, спосіб і час (період) потрапляння виду на територію України та його натуралізації;

переважні шляхи, способи та швидкість поширення виду;

відносну чисельність та ступінь поширення (відсутній, обмежено поширений, широко поширений) в Україні за біогеографічним поділом та адміністративно-територіальним устроєм і прогноз їх змін з урахуванням тенденцій зміни клімату та впливу антропогенних чинників;

особливості розмноження виду;

опис напрямів (способів) використання виду та соціально-економічної вигоди, отриманої від такого використання (за наявності), і товари, з якими зазвичай пов'язані інвазивні (інвазійні) чужорідні види, із зазначенням категорій або кодів товарів, до яких пропонується застосовувати заходи з контролю для запобігання проникненню інвазивного (інвазійного) чужорідного виду на територію України та його поширенню;

короткий опис та результати оцінки наявного або потенційного негативного впливу (ризиків) чужорідного виду на місцеві (автохтонні, аборигенні) види та/або біорізноманіття, екосистемні послуги, економіку, навколишнє природне середовище чи здоров'я людини із зазначенням ступеня негативного впливу виду. Ранжування, класифікація чи категоризація інвазивного (інвазійного) чужорідного виду або його впливу (ризиків), здійснені відповідно до використаного підходу, методу або протоколу оцінки, шляхом аналізу найбільшої відповідності трансформуються в ступені: потенційний (мінімальний), помірний (незначний), значний, масштабний (небезпечний);

висновок щодо відповідності виду критеріям, наведеним у пункті 7 цього Порядку, та необхідності його включення до Переліку;

додатки до пропозицій щодо включення виду до Переліку, у яких наводяться: повний текст оцінки, первинні дані, список використаних джерел і авторів, залучених до проведення оцінки та підготовки пропозицій.

7. До Переліку включають чужорідний вид, який відповідає таким критеріям:

1) походить з біогеографічних одиниць, розташованих за межами України, та не є місцевим (автохтонним, аборигенним) видом для України;

2) потрапив або може потрапити на територію, у територіальне море або у виключну (морську) економічну зону України внаслідок прямої чи опосередкованої участі людини або природного розширення вторинного ареалу;

3) натуралізувався поза межами природного (первинного) ареалу внаслідок прямої або опосередкованої участі людини;

4) активно розмножується та самостійно поширюється поза межами території, відведеної для експонування, утримання у напіввільних умовах чи в неволі, розведення, вирощування, культивування цих видів, утворює вторинний ареал та життєздатну популяцію;

5) спричиняє різного ступеня негативний вплив на місцеві (автохтонні, аборигенні) види та/або біорізноманіття, екосистемні послуги, економіку, навколишнє природне середовище чи здоров'я людини в Україні або несе ризики такого впливу, що визначається за даними з інших країн, у яких цей вид віднесено до інвазивних (інвазійних).

8. Пропозиції щодо включення чужорідних видів до Переліку подаються установами, закладами, організаціями до Мінекономіки шляхом надсилання відповідного листа.

Мінекономіки протягом шести місяців з дня отримання пропозицій щодо включення чужорідних видів до Переліку:

розглядає подані пропозиції щодо включення чужорідних видів до Переліку;

спрямовує пропозиції щодо включення чужорідних видів до Переліку на рецензію до інших установ, закладів, організацій, які мають досвід проведення досліджень чужорідних видів відповідних таксономічних груп, для отримання рецензії;

після отримання відповідної рецензії виносить питання розгляду доцільності включення чужорідних видів до Переліку на обговорення Міжвідомчій робочій групі щодо

інвазивних (інвазійних) чужорідних видів, утвореній при Мінекономіки (далі — Міжвідомча робоча група);

повідомляє установи, заклади, організації, які подавали пропозиції, про результати їх розгляду.

Міжвідомча робоча група здійснює свою діяльність відповідно до положення про Міжвідомчу робочу групу щодо інвазивних (інвазійних) чужорідних видів, яке затверджується наказом Мінекономіки, шляхом надання рекомендацій щодо включення або відмови у включенні чужорідних видів до Переліку, які враховуються Мінекономіки під час прийняття наказу про затвердження Переліку.

До складу Міжвідомчої робочої групи за згодою входять представники Мінекономіки, МОЗ, Національної академії наук України, Держпродспоживслужби, Держлісагентства, Держекоінспекції, Держрибагентства, державного підприємства «Ліси України», Українського ордена «Знак пошани» Науково-дослідного інституту лісового господарства та агролісомеліорації імені Г.М. Висоцького та громадськості, підприємств, установ, закладів і організацій, до сфери діяльності яких належать питання організації та здійснення наукових досліджень щодо інвазивних (інвазійних) чужорідних видів, а також представники підприємств, установ, закладів і організацій, що використовують у своїй діяльності чужорідні види, стосовно яких подані пропозиції щодо включення їх до Переліку.

9. Перелік формується Мінекономіки відповідно до загальноприйнятої таксономічної ієрархії із зазначенням назви виду українською мовою та повної наукової латинської назви, ступеня поширення (відсутній, обмежено поширений, широко поширений) та впливу (ризiku) виду (потенційний, помірний, значний, масштабний).

Проект Переліку виноситься на публічне громадське обговорення та/або електронні консультації з громадськістю відповідно до [Порядку проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики](#), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 03 листопада 2010 року № 996.

10. Після проведення публічних громадських обговорень та/або електронних консультацій з громадськістю Мінекономіки затверджує Перелік наказом в установленому законодавством порядку.

11. Перелік переглядається в разі потреби, але не частіше ніж раз на рік.

Виключення інвазивних (інвазійних) чужорідних видів з Переліку здійснюється з дотриманням процедур, визначених [пунктами 5–10](#) цього Порядку.

Під час формування та внесення змін до Переліку враховуються наукові дані щодо ризику занесення чи поширення чужорідних видів, прогнозовані тенденції, пов'язані зі зміною клімату та антропогенними чинниками, аналогічні переліки сусідніх країн та перелік інвазійних чужорідних видів, що становлять загрозу Європейському Союзу, прийнятий відповідно до Регламенту Європейського Парламенту і Ради (ЄС) [№ 1143/2014](#) від 22 жовтня 2014 року про запобігання проникненню і поширенню інвазійних чужорідних видів та управління ними.

Про затвердження Порядку віднесення видів
рослинного та тваринного світу до інвазивних
(інвазійних) чужорідних видів

Наказ; Мінекономіки (з 2025) від 29.01.2026 № 1368

Прийняття від **29.01.2026**

Постійна адреса:

<https://zakon.rada.gov.ua/go/z0358-26>

Законодавство України

станом на 07.05.2026

чинний

z0358-26

Публікації документа

- Офіційний вісник України від 03.04.2026 — 2026 р., № 28, стаття 1968, код акта 138330/2026